

19. 2. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Změny v oblasti právní úpravy pracovního práva a práva sociálního zabezpečení s účinností od 1. ledna 2014

V letošním roce se můžeme setkat hned s několika skupinami změn, které se v oblasti právní úpravy pracovního práva a práva sociálního zabezpečení objevily:

- I. jako každoročně jsou to změny týkající se sazeb pojistného v této oblasti, daňových předpisů souvisejících s výkonem práce a změny dříve platných právních předpisů, které měly nabýt se začátkem kalendářního roku účinnosti;
- II. nově přibyla oblast změn legislativní úpravy v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva; a závěrem
- III. je na tomto místě vhodné zmínit právní úpravu, která byla diskutována již v minulém roce, nicméně v důsledku rozpuštění Poslanecké sněmovny ČR, nebyly tyto návrhy právních předpisů v minulém roce schváleny.

Cílem tohoto článku jistě není podat vyčerpávající přehled změn právní úpravy, ale spíše upozornit na tematické okruhy, jichž se změny dotkly.

I.

Od ledna 2014 budou zaměstnavatelé poskytovat zaměstnanci náhradu mzdy **za období prvních 14 kalendářních dnů** trvání pracovní neschopnosti namísto dosavadních 21 dnů. Změny redukčních hranic pro účely nemocenského pojištění a zákoníku práce jsou stanoveny v sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) č. [331/2013](#) Sb.

Vyhláškou MPSV č. 435/2013 Sb. došlo ke zvýšení sazby základní náhrady za použití osobního silničního motorového vozidla a ke snížení průměrných cen pohonných hmot pro účely náhrady jízdních výdajů.

Pro účely **slevy na dani z příjmů** u zaměstnanců se manželem podle zákona o dani z příjmů (z. č. [586/1992](#) Sb.) rozumí také partner podle zákona o registrovaném partnerství, nově lze rovněž uplatnit daňové zvýhodnění na dítě partnera, nebo na slevu na dani na druhého z partnerů.

Opětovně má dojít k odložení účinnosti **zákona o úrazovém pojištění** – účinnost má být odložena na rok 2016.

Do začátku roku 2015 byla pro **OSVČ** odložena povinnost ke komunikaci s ČSSZ výhradně se

zaručeným elektronickým podpisem, nebo datovými schránkami dle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. V současné době mají tuto povinnost pouze zaměstnavatelé.

K 30. 4. 2014 je plánováno skončení platnosti všech **sKaret**, MPSV v této věci nachystalo tiskovou zprávu, která hovoří o povinnostech, které mají její držitelé splnit, aby nedošlo k následným problémům způsobeným jejich zrušením.

II.

Změny v souvislosti s přijetím nové právní úpravy soukromého práva, byly do zákoníku práce, z.č. [262/2006](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZP**“) zapracovány na základě z. č. [303/2013](#) Sb.

Subsidiární užití nového občanského zákoníku, z. č. [89/2012](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**NOZ**“) bude mít pravděpodobně širší dopad, než měl OZ - a to zejména obecná část NOZ a relativní majetková práva, nadále platí ustanovení ZP, že některá ustanovení NOZ nelze na právní úpravu pracovněprávních vztahů použít. Ze ZP byla odstraněna duplicitní právní úprava, která je napříště obsažena v NOZ.

Základní zásady pracovněprávních vztahů - budou používány jako korektiv k základním zásadám NOZ.

ZP nově pracuje s termínem „veřejný pořádek“, který slouží jako vodítko pro určení charakteru **neplatnosti právního jednání** (zda jde o neplatnost absolutní či relativní).

Ustanovení § 77 odst. 4 ZP požaduje, aby výpověď či okamžité zrušení dohody o pracovní činnosti a nově i dohody o provedení práce byly písemné, jinak se k nim nepřihlíží.

Pracovněprávní náhrada **škody způsobené na zdraví** se bude i nadále odškodňovat dle vyhlášky 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění; ačkoliv pro ostatní oblasti soukromého práva byla tato vyhláška bez náhrady zrušena k datu 31. 12. 2013 (použitelnost vyhlášky pro účely pracovního práva vyplývá z ust. § 394 odst. 2 zákoníku práce a je vázána na dobu účinnosti zákona o úrazovém pojištění).

Nově pracuje ZP s pojmem **zdánlivá ujednání, k nimž se nepřihlíží**. Zdánlivé právní jednání není možné přímo u soudu žalovat a nedopadá na ně ani ustanovení § 72 ZP o možnosti žalovat neplatnost rozvázání pracovního poměru. Právo by bylo třeba uplatnit žalobou na plnění, popřípadě určovací žalobou, pro kterou lhůta dána není.

S účinností NOZ rozlišuje napříště právní řád jednak **běh „dob“ a „lhůt“**. Doby budou v pracovním právu počítány dle § 333 ZP (př. doba jednoho roku: 1. 1. do 31. 12.), kdežto na lhůty se uplatní právní úprava obsažená v NOZ (př. lhůta jednoho roku: 1. 1. do 1.1.).

Novela zákoníku práce zavedla **možnost okamžitého zrušení pracovního poměru** zákonným zástupcem mladistvého zaměstnance mladšího 16 let věku.

V této kategorii nelze samozřejmě ani opomenout debaty, které rozpoutala absence výslovné úpravy o možnosti či nemožnosti **souběhů** pracovního poměru a výkonu funkce člena statutárního orgánu.

III.

Z programu projednávání v rámci legislativního procesu (prozatím) vypadl věcný záměr zákona o stávce a výluce, stejně jako návrh zákona měnící antidiskriminační zákon, který měl do prostředí

českého právního řádu zavést ochranu oznamovatelů trestných činů (tzv. whistleblowing).

V rámci minulého volebního období byl Poslanecké sněmovně předložen i pozměňovací návrh, dosud z části neúčinného služebního zákona, který se v současné době nachází v Poslanecké sněmovně. Stejně tak je znovu projednáván zákon o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

V současné době nejsou navrhovány ani projednávány, žádné zásadní změny, které by se dotkly úpravy pracovního práva a práva sociálního zabezpečení klíčovým způsobem.

Mgr. Eva Kratochvílová,
advokátní koncipientka

[Švehlík & Mikuláš advokáti s. r. o.](#)

Purkyňova 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 211 222 244
e-mail: info@samak.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)
- [Exkluzivita má svou cenu. NSS se vyjádřil k nájemnému mezi spojenými osobami](#)